

KAZA SİGORTALARI

Murat ÖZBOLAT

Ankara Üniversitesi

Beypazarı MYO Bankacılık ve Sigortacılık Programı

Kaynak:

1. Özbolat, Murat/Kızılsu, Sabri Serkan -Hayat Dışı Sigortaları Kitabı/Ankuzem Yayınları
2. Özbolat, Murat; Temel Sigortacılık. Seçkin Yayınevi, 7. Baskı, Ankara, 2017
3. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Genel Şartları
4. www.tsb.org.tr
5. <https://www.guvencehesabi.org.tr/Teminatlar.aspx>
6. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni Sayı: 30635, 2 Ağustos 2019.

Kaza Sigortaları Nedir?

Kaza sigortasının konusunu, kaza niteliğinde, beklenmedik ve ani bir olay karşısında meydana gelen riskler oluşturmaktadır. Sigorta branşlarının tamamında bulunan kaza, beklenmedik ve ani olay koşulu ana başlık olan kaza sigortalarının da konusu içersindedir. Günümüzde özellikle Türkiye’de en fazla primin üretildiği branş olan kaza sigortalarını diğer sigorta branşlarından ayırmak gerekirse; kaza sigortaları konusunu temel olarak kişinin mal varlığını, bedenini tehdit eden ve iştigal konusu ile ilgili faaliyetinde meydana gelebilecek yasal sorumluluklarını teminat altına alan sigorta türü şeklinde tanımlamak mümkündür.

KAZA SİGORTALARI

Türkiye'de en fazla prim üretimin olduğu Kaza Sigortalarını, konunun kolay anlaşılması için 3 başlık altında sınıflandırabiliriz.

A) ZORUNLU SİGORTALAR

B) SORUMLULUK SİGORTALARI

C) TAZMİNAT SİGORTALARI

Zorunlu Sigortalar

Kişi ve kuruluşların, yasa dolayısıyla yaptırmak zorunda olduğu sigortalardır.

Sorumluluk Sigortaları

Genel olarak, kişi ya da işletmelerin, üçüncü şahıslara karşı yasalardan veya bazı durumlarda sözleşmelerden doğan sorumlulukları nedeniyle, söz konusu olabilecek tazminat taleplerini ve bunlara ilişkin yasal harcamaları teminat altına alan sigortalardır.

Tazminat Sigortaları

Herhangi bir mala, eşyaya, kendine veya karşı tarafa verdiği fiziki hasarları veya kişinin gerek bedeni, maddi, gerekse manevi zararını karşılamak için yaptırılan sigorta genel kavramıdır

KAZA SİGORTALARI

A) ZORUNLU SİGORTALAR

- aa) Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası
- ab) Yeşilkart
- ac) Otobüs Zorunlu Koltuk
- ad) Tehlikeli Maddeler Sorumluluk
- ae) Tüp gaz Sorumluluk
- af) Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası
- ag) Zorunlu Sertifika (E-Sertifika) Mali Sorumluluk Sigortası
- ah) Zorunlu Seyahat Sağlık
- ai) Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası
- aj) Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası
- ak) Deniz Araçları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası
- al) Özel Güvenlik Mali Sorumluluk Sigortası
- am) Motorlu Araçlarla İlgili Mesleki Faaliyette Bulunanlar
- an) Yarış Düzenleyenler

KAZA SİGORTALARI

B) SORUMLULUK SİGORTALARI

ba) İhtiyari Mali Sorumluluk

bb) İşveren Mali Sorumluluk

bc) 3. Şahıslara Karşı Mali Sorumluluk

bd) Asansör Kazalarına Karşı Mali Sorumluluk

be) Uçak ve Helikopter Mali Sorumluluk

bf) Okul Servis Araçları Ferdi Kaza Sigortaları

bg) Otel Mali Sorumluluk

bh) Mesleki Sorumluluk

bı) Bağımsız Denetçilik Mali Sorumluluk

bi) Çevre Kirliliği Mali Sorumluluk

KAZA SİGORTALARI

C) TAZMİNAT SİGORTALARI

ca) Kara Taşıtları Kasko

cb) Hırsızlık

cc) Cam Kırılması

cd) Uçak-Helikopter Gövde (Tekne)

aa) Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası

SİGORTANIN KAPSAMI

Sigortacı, poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında, üçüncü şahısların ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermiş olmasından dolayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre sigortalıya düşen hukuki sorumluluk çerçevesinde Genel Şartlarda içeriği belirlenmiş tazminatlara ilişkin talepleri, kaza tarihi itibarıyla geçerli zorunlu sigorta limitleri dahilinde karşılamakla yükümlüdür. Sigortanın kapsamı üçüncü şahısların, sigortalının Karayolları Trafik Kanunu çerçevesindeki sorumluluk riski kapsamında, sigortalıdan talep edebilecekleri tazminat talepleri ile sınırlıdır.

aa) Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası

SİGORTANIN KAPSAMI

Araca bağılı olarak çekilmekte olan römork veya yarı römorkların (hafif römorklar dahil) veya çekilen bir aracın sebebiyet vereceğı zararlar çekicinin sigortası kapsamındadır. Ancak, insan taşımada kullanılan römorklar bunlar için poliçede özel şartları belirtilecek ek bir sorumluluk sigortası sağlanmış olması kaydıyla teminata dahil olur.

Meydana gelen bir kazada zararın önlenmesi veya azaltılması amacıyla, sigorta ettirenin yapacağı makul ve zorunlu masraflar teminat limitleri dahilinde sigortacı tarafından karşılanır.

aa) Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	14/7/2007	26582
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
1-	6/2/2008	26779
2-	4/5/2008	26866
3-	19/6/2009	27263
4-	9/12/2009	27427
5-	15/9/2011	28055
6-	25/12/2012	28508
7-	19/6/2013	28682
8-	27/11/2013	28834
9-	10/8/2014	29084
10-	7/3/2015	29288
11-	22/5/2016	29719
12-	3/8/2016	29790
13-	3/5/2017	30055
14-	11/7/2017	30121
15-	31/12/2017	30287
16-	22/6/2018	30456
17-	21/12/2018	30632
18-	24/4/2019	30754

Trafiğe Kayıtlı Araç Sayısı

Temmuz 2019

Trafiğe kayıtlı araç sayısı Ağustos ayı sonu itibarıyla **23.086.900** oldu.

- ✓ %54,1'ünü otomobil,
- ✓ %16,4'ünü kamyonet,
- ✓ %14,3'ünü motosiklet,
- ✓ %8,2'sini traktör,
- ✓ %3,7'sini kamyon,
- ✓ %2,1'ini minibüs,
- ✓ %0,9'ini otobüs,
- ✓ %0,3'ünü ise özel amaçlı taşıtlar oluşturdu.

TRAFİK SİGORTASI KAPSAMA GİREN TEMİNAT TÜRLERİ

1. Maddi Zararlar Teminatı

Hak sahibinin kaza tarihi itibariyle genel şartta tanımlanan ve zarar gören araçta meydana gelen değer kaybı dahil doğrudan malları üzerindeki azalmadır. Sigortalının sorumlu olduğu araç kazalarında değer kaybı, talep edilmesi halinde ilgili branşta ruhsat sahibi sigorta eksperleri tarafından tespit edilir. Değer kaybının tespiti Genel Şart ekinde yer alan esaslara göre yapılır

TRAFİK SİGORTASI KAPSAMA GİREN TEMİNAT TÜRLERİ

2. Sağlık Giderleri Teminatı:

Üçüncü kişinin trafik kazası dolayısıyla bedenen eski haline dönmesini teminen protez organ bedelleri de dahil olmak üzere yapılan tüm tedavi giderlerini içeren teminattır. Kaza nedeniyle mağdurun tedavisine başlanmasından itibaren mağdurun sürekli sakatlık raporu alana kadar tedavi süresince ortaya çıkan bakıcı giderleri, tedaviyle ilgili diğer giderler ile trafik kazası nedeniyle çalışma gücünün kısmen veya tamamen azalmasına bağlı giderler sağlık gideri teminatı kapsamındadır. Sağlık giderleri teminatı Sosyal Güvenlik Kurumunun sorumluluğunda olup ilgili teminat dolayısıyla sigorta şirketinin ve Güvence Hesabının sorumluluğu 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 98 inci maddesi hükmü gereğince sona ermiştir.

TRAFİK SİGORTASI KAPSAMA GİREN TEMİNAT TÜRLERİ

3. Sürekli Sakatlık ve Ölüm Teminatı

Üçüncü kişinin sürekli sakatlığı dolayısıyla ileride ekonomik olarak uğrayacağı maddi zararları karşılamak üzere, genel şart ekinde yer alan esaslara göre belirlenecek teminattır. Kaza nedeniyle mağdurun tedavisinin tamamlanması sonrasında yetkili bir hastaneden alınacak özürlü sağlık kurulu raporu ile sürekli sakatlık oranının belirlenmesinden sonra ortaya çıkan bakıcı giderleri bu teminat limitleri ile sınırlı olmak koşuluyla sürekli sakatlık teminatı kapsamındadır. Söz konusu tazminat miktarının tespitinde sakat kalan kişi esas alınır.

Sürekli sakatlık tazminatına ilişkin sakatlık oranının belirlenmesinde, sakatlık ölçütü sınıflandırılması ve özürlülere verilecek sağlık kurulu raporlarına ilişkin mevzuat doğrultusunda hazırlanacak sağlık kurulu raporu dikkate alınır. Tazminat ödemesinde, ilgili sağlık hizmet sunucularınca tanzim edilecek trafik kazasına ilişkin belgelerde illiyet bağı ile ilgili tespitin yer alması durumunda bu tespitin aksini ispat sigorta şirketine aittir. Sigortacı söz konusu rapor hakkında ilgili mevzuat uyarınca itiraz usulüne başvurduğunda mağdurun itiraz üzerine yaptığı belgelenmiş harcamaları bu teminat kapsamında karşılamakla yükümlüdür.

TRAFİK SİGORTASI KAPSAMA GİREN TEMİNAT TÜRLERİ

Destekten Yoksun Kalma (Ölüm) Teminatı

Üçüncü kişinin ölümü dolayısıyla ölenin desteğinden yoksun kalanların destek zararlarını karşılamak üzere bu genel şart ekinde yer alan esaslara göre belirlenecek tazminattır. Söz konusu tazminat miktarının tespitinde ölen kişi esas alınır.

Motorlu Araç İşletenleri İçin 1/7/2019 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Asgari Sigorta Teminatları (Trafik Sigortası)

Motorlu Araç İşletenleri İçin 1/7/2019 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Asgari Sigorta Teminatları (Trafik Sigortası)

Araç Grup Kodu	Araç Grubu	Teminatlar(TL)					
		A-Maddi ⁴		B-Sağlık Gideri		C-Sakatlanma ve Ölüm	
		Araç Başına	Kaza Başına	Kişi Başına	Kaza Başına	Kişi Başına	Kaza Başına
1	Otomobil (Sürücü dâhil 9 koltuk)	39.000	78.000	390.000	1.950.000	390.000	1.950.000
2	Taksi	39.000	78.000	390.000	1.950.000	390.000	1.950.000
3	Minibüs (sürücü dâhil 10-17 koltuk)	39.000	78.000	390.000	3.900.000	390.000	3.900.000
4	Otobüs (sürücü dâhil 18-30 koltuk)	39.000	78.000	390.000	7.020.000	390.000	7.020.000
5	Otobüs (sürücü dâhil 31 ve üstü koltuk)*	39.000	78.000	390.000	12.090.000	390.000	12.090.000
6	Kamyonet	39.000	78.000	390.000	3.900.000	390.000	3.600.000
7	Kamyon	39.000	78.000	390.000	3.900.000	390.000	3.600.000
8	İş Makinesi	39.000	78.000	390.000	3.900.000	390.000	3.600.000
9	Traktör	39.000	78.000	390.000	1.950.000	390.000	1.950.000
10	Römork ¹	39.000	78.000	390.000	3.900.000	390.000	3.900.000
11	Motosiklet ve Yük Motosikleti	39.000	78.000	390.000	1.170.000	390.000	1.170.000
12	Tanker	39.000	78.000	390.000	3.900.000	390.000	3.900.000
13	Çekici	39.000	78.000	390.000	3.900.000	390.000	3.900.000
14	Özel Amaçlı Taşıtlar ²	39.000	78.000	390.000	1.950.000	390.000	1.950.000
15	Tarım Makinesi ³	39.000	78.000	390.000	1.950.000	390.000	1.950.000

Motorlu Araç İşletenleri İçin 1/7/2019 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Asgari Sigorta Teminatları (Trafik Sigortası)

Tablo 3
Motorlu Araç İşletenleri İçin
01/07/2019 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Asgari Sigorta Teminatları

Araç Grubu	Teminatlar (TL)					
	A-Sağlık Gideri		B-Sakatlanma ve Ölüm		C-Maddi ⁽³⁾	
	Kişi Başına	Kaza Başına	Kişi Başına	Kaza Başına	Araç Başına	Kaza Başına
İnsan Taşımada Kullanılan Motorlu Araçlar	390.000	1.950.000	390.000	1.950.000	39.000	78.000
Eşya Taşımada Kullanılan Motorlu Araçlar, Römork ⁽¹⁾ ile İş Makineleri		3.900.000		3.900.000		
Tarım Araçları ile Özel Amaçlı Araçlar ⁽²⁾		1.950.000		1.950.000		
Motosiklet ve Yük Motosikleti		1.170.000		1.170.000		

TEMİNAT DIŞINDA KALAN HALLER

- a) İőletilme halinde olmayan araçların sebep olacağı zararlar,
- b) Hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri,
- c) İlgililerin, sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri,
- ) Sigortalının, eőinin, sigortalının usul ve furunun, sigortalıya evlat edinme iliőkisiyle bağlı olanların, sigortalının birlikte yaőadıđı kardeőlerinin, mallarına gelen zararlar sebebiyle ileri srebilecekleri talepler,
- d) Destekten yoksun kalan hak sahibinin, sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan destek tazminatı talepleri ile destekten yoksun kalan hak sahibinin, sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmakla beraber destek őahsının kusuruna denk gelen destek tazminatı talepleri,

TEMİNAT DIŞINDA KALAN HALLER

- e) Zarar görenlerin beraberinde bulunan bagaj ve benzeri eşya dışında sigortalı araçta veya bu araç vasıtasıyla çekilen römorkta/yarı römorkta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlardan dolayı sigortalıya karşı ileri sürülecek talepler,
- f) Manevi tazminat talepleri,
- g) Sigortalının, Karayolları Trafik Kanunu uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler,
- ğ) Sigortalının aracına veya bu araç vasıtasıyla çekilen römorklara ve yarı römorklara veya çekilen araçlara gelecek zararlar nedeniyle ileri sürülecek talepler,
- h) Çalınan veya gasp edilen araçların sebep oldukları ve Karayolları Trafik Kanununa göre sigortalının sorumlu olmadığı zararlar, aracın çalındığını veya gasp edildiğini bilerek binen kişilerin zarara uğramaları nedeniyle ileri sürülecek talepler ile çalan ve gasp eden kişilerin talepleri,

TEMİNAT DIŞINDA KALAN HALLER

- ı) Motorlu bisikletlerin kullanılmasından ileri gelen zararlar,
- i) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre sigortalının sorumlu olmadığı zararlar ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin zarara uğramaları nedeniyle ileri sürecekleri talepler, aracı terör ve buna bağılı sabotaj eylemlerinde kullanan kişilerin talepleri,
- j) Motorlu araç kazalarından dolayı toprak, yeraltı suları, iç sular, deniz ve havanın kirlenmesi ya da kirlenme tehlikesi nedeniyle temizleme, toplanan atıkların taşınması ve bertarafı masrafları ile biyolojik çeşitlilik, canlı kaynaklar ve doğal yaşama verilen zararlar nedeniyle bozulan çevrenin yeniden oluşturulması ile ilgili çevresel zararlardan ileri gelen talepler,
- k) Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi zarar verici olguya bağılı olarak oluşan yansıma veya dolaylı zararlar nedeniyle yöneltilecek tazminat talepleri,
- l) İlgili mevzuatla genel hükümlere tâbi kılınan talepler,

TEMİNAT DIŞINDA KALAN HALLER

m) 2918 sayılı Kanununun 104 üncü ve 105 inci maddelerinde düzenlenen sorumluluklar (motorlu araçlarla ilgili mesleki faaliyette bulunan teşebbüslerin sahibi, gözetim, onarım, bakım, alım – satım işiyle uğraşanlar) (Bu maddeler kapsamına dahil durumlar bu amaçla yaptırılan zorunlu mali sorumluluk sigortasına tâbidir.),

n) Cezai kovuşturmadan doğan tüm giderler ile idari ve adli para cezaları,

o) Bu Genel Şart ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler.

(Ek :RG-2/2/2016-29612)(1) Sigortacının bu maddenin birinci paragrafının (d) bendi kapsamında olmasına rağmen ilgililere yaptığı tazminat ödemeleri için sigortalının terekesine ve tereke borçlusunu olan mirasçılara sigortalının kusuru oranında ve ilgili mevzuat dahilinde müracaat hakkı saklıdır.